Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНО: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 115. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 6-го ТРАВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 115. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 6, 1952. VOL. LX.

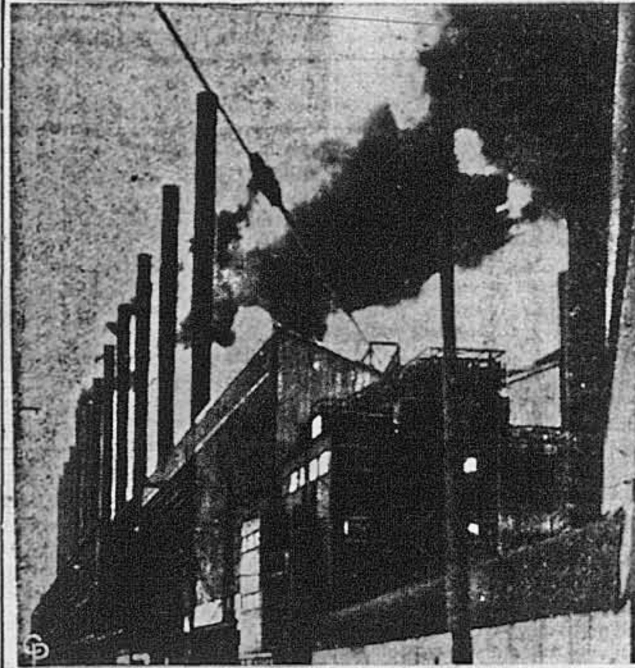
ПЕРЕГОВОРИ В БІЛОМУ ДОМІ НЕ ДОВЕЛИ ДО ЗГОДИ В СТАЛЕВОМУ ПРОМИСЛІ

Вашингтон. — Скликані на суботу 3 травня до Білого Дому, представники сталевої промисловости і юнії сталеварних робітників на зустріч з президентом Труманом для наладнання непорозумінь у справі платень, відбули перші наради в суботу, й продовжували їх у неділю від ранку до пополудня, які одначе не довели до жадних вислідів. Обі сторони обмінялися думками в гостро висловленій !ормі і розійшлися з нічим в надії, що прийдеться повернутися в майбутності на дальші переговори.

Невдача прийшла в наслідок швидко по собі наступаючих важливих подій, які попередили розмови в Білому Домі. Коли в суботу з'їхалися представники обох груп, през. Труман зажадав від них, щоб вони наладнали спір про платні для уможливлення ведення безперервної продукції сталі з уваги на необхідність країни. Він теж загрозив, що як не прийде до згоди, то уряд у понеділок самий вийде з пропозицією підвишки платень для сталеварників. Ці жадання поставив резидент у переконанні, що він має до цього право, коли Алеляційний Суд у четвер вирішив, що уряд може затримати керівництво сталевих підприємств. У п'ятницю Апеляційний Суд вирішив додатково, що уряд має право наладнати платні для сталеварних робітників. Одначе в суботу, вже після того, як зійшлися на наради обидві сторони, Верховний Суд Злучених Держав, в наслідок відклику підприємців, признав урядові тимчасове право затримати керівництво сталевих підприємств, але не прихилився до погляду Апеляційного Суду в справі наладнування платень, кажучи, що уряд не може цього робити. Зате Верховний Суд заявив, що розгляне 12 травня справу, чи уряд має право захоплювати підприємства на випадок нехідности.

Праця в сталеварнях відновлена від суботи, бо голова юнії сталеварних робітників Филип Морей видав наказ робітникам повертатися до праці після того, як Апеляційний Суд зніс вирішення суду першої інстанції з вівтірка й признав урядові право керівництва та наладнування платень. Навіть, коли Верховний Суд змінив це вирішення вчасті, і не признав урядові права наладнувати платні, Морей станув на становищі, що юнія не піде до страйку проти уряду і доручив робітникам втримати в русі сталеварні підприємства, кажучи, що „технічно робітники працюють тепер для уряду".

ПЕРЕГОВОРИ РОЗБИЛИСЯ, АЛЕ ФАБРИКИ ДИМЛЯТЬ

Хоча скликані президентом Труманом до Білого Дому наради між представниками власників індустрії і робітників не дали результату, голова юнії сталеварників Филип Моррей зобов'язався затримати робітників при праці і сталеварні, як ця в Питсбурґу, димляться.

Страйкарі дають олію повітряним силам

Ню Йорк. — Страйк робітників в нафтовому промислі вповні розгорнувся в цілій країні, в наслідок чого дасться дошкульно відчути недостача ґазоліни для їзди автами. Так само і в літунстві настав частинний застій, коли перестала йти ґазоліна з рафінерії в Канзассі. У Ню Йорку ще дають собі раду ґазоліновї станції, бо мають припаси з давніших часів, одначе з Шікаґо наспіли вісті, що там 300 автобусів застановили правильний рух. Інакше поставилися страйкуючі робітники до постачання олії для військових літаків. Юнія наказала своїм робітникам у підприємстві Сінклер, що має свій осередок у Арджентін, в стейті Канзас, щоб вони не стримували постачання ґазоліни військовим літакам, бо цього вимагає оборона країни. Загалом вийшло досі на страйк коло 90,000 нафтових робітників, які зорганізовані в юніях в Американській Федерації Праці й у Конґресі Індустріяльних Організацій. Робітники вимагають підвишки платні по 25 ц. на год. й поправлення відносин праці.

Труман виступив у телевізії, як піяніст

Вашингтон. — Уперше, президент Труман виступив у телевізії не як голова держави, а як вправний музика. Його виступ відбувся в „Східній кімнаті" Білого Дому. Цей виступ був переданий трьома наймогутнішими мережами телевізії й спостерігати за грою президента могли тридцять мільйонів американців. Виконавець на початку гри виявив незначне хвилювання, але швидко опанувався і добра передача Дев'ятої Симфонії Моцарта засвідчила про його небуденні музичні здібності. Музичні таланти президента були належно оцінені кілька років назад, коли Американське Об'єднання Музиків признало йому почесне членство свого об'єднання. По закінченні гри, коментатор подякував президентові за його прихильність і згоду виступити, а виконавець висловився, що цей виступ був для нього справжньою приємністю.

ПОБІР 610,000 РЕКРУТІВ НАСТУПНОГО РОКУ

Вашингтон. — Генерал майор Е. К. Лінч, голова відділу Людської Сили в департаменті оборони, виявив, що в скарбовому році, що починається з 1 липня, має бути покликаних 610,000 рекрутів до служби при збройних силах країни. Місячно будуть покликати по 50,000 молоді до військової служби, а коли буде викінчене завдання, то впродовж наступного року збройні сили будуть мати 325,000 вояків більше ніж поточного року, який кінчиться з днем 30 червня. Загалом наступного року має бути звільнених 1,080,000 вояків, а на їх місце мусять прийти нові. Деяке число буде відновлене добровольцями. Загальна кількість американських сил досягне цифри 3,700,000 вояків в 1953 р. на підставі закону про обов'язковий побір рекрута. Крім свіжих вояків має бути покликаних теж 70,000 резервістів. З-поміж добровольців надіються дістати 510,000 молоді.

ЦЬОГО ТИЖНЯ БУДЕ СТВОРЕНИЙ „АМЕРИКАНСЬКИЙ ЦЕНТР ДЛЯ ВИЗВОЛЕННЯ"

АРМСТРОНҐ НА МАНІФЕСТАЦІЇ АБН ЗАПОВІДАЄ ЗМІНУ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ У ВІДНОШЕННІ ДО ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ

Ню Йорк. — Так звана — Центральна Аґенція Психологічної Стратегії, створена у висліді скликаної і веденої конґресменом О. К. Армстронґом конференції психологічної стратегії у Вашинґтоні в днях 22-го і 23-го лютого ц. р., буде вже цього тижня перетворена в „Американський Центр за Визволення" — попередив цей же конґресмен Армстронґ в неділю, 4-го травня в Ню Йорку. Конґресмен Армстронґ був головним промовцем на великій антибольшевицькій маніфестації, влаштованій Американськими Приятелями Антибольшевицького Бльоку Народів в залі Манґеттен Сентер, та в якій взяло участь коло 3,000 осіб різних етнічних груп східноевропейського та азійського походження. — Конґресмен Армстронґ, — представляючи себе „амбасадором доброї волі", з'ясував коротко еволюцію американської політики у відношенні до Совєтського Союзу та прийшов до висновку, що тепер ця політика мусить змінитися, якщо Америка хоче виконати свою місію в боротьбі вільного світу. Він переконаний, що існує спільна плятформа, на якій всі народи можуть порозумітися та спільно боротися за волю. Цю плятформу дає Американська Декларація Незалежности та Хартія Прав, які вважають, що всі люди родяться рівними та всі мають право змагати до волі і щастя. Цю країну розбудували у фотецю волі, наші предки, що прийшли з Европи. — Конґресмен Армстронґ окремо висловив велике признання походженцям сьогодні поневолених народів за їх вклад в розбудову Америки. Вже під час Громадянської Війни американці прийшли до переконання, що ця країна не може існувати наполовину вільна і наполовину невільна. Це переконання поширюється тепер на ввесь світ. Під час другої світової війни і безпосередньо після неї, Америка давала Совєтам все, чого вони собі бажали, щоб за таку ціну здобути собі їхню співпрацю. Все це було намарно, бо не можна співпрацювати з режимом, символом якого є п'ястук. Тоді Америка перейшла до політики здержання комунізму. Плян Маршала, Доктрина Трумана і війна в Кореї були в рямках тої політики. Але сьогодні й вона вже доведена до краю і теж без будь-яких тривких позитивних результатів, бо світ, як сказано, не може існувати по половині вільний і поневолений. З таких міркувань та під напором публічної опінії американська політика тепер поступово переходить від політики здержування до політики визволення. Конкретним початком такої зміни була вже принята Конґресом резолюція Керстена, що передбачує виасиґнування 100 мільйонів долярів на підтримку визвольним рухам поневолених Москвою народів. Дальшим кроком в тому напрямку буде згадана вже переміна Американського Центру Психологічної Стратегії на Американський Центр Визволення, що буде проголошений офіціяльно в найближчу середу або четвер. Завданням цеї групи буде конкретна допомога і заохота для всіх, що борються за волю проти большевизму. Боротьбу проти большевизму — твердив конґресмен Армстронґ — не можна виграти тільки гарматами, літанками і бомбами, але насамперед умами і серцями вільних людей. Новий Центр підійме високо прапор боротьби за волю всіх людей і народів. Конґресмен згадав свою пригоду на конференції в Сан Франсіско в справі мирового договору з Японією, під час якої він представив совєтському представникові Ґромикові приготовану Американською Федерацією Праці мапу каторжних таборів в Совєтському Союзі та питався Ґромика, що він може на це сказати. Що сказав Ґромико, Армстронґ не розумів, але можна здогадуватися. Ідея визволення сильніша від атомової бомби і цю ідею Америка мусить використати насамперед. Правда — це найліпша пропаґанда і правда визволить нас — закінчив свої міркування конґресмен Армстронґ, довго опісля аплявдований масою багатонаціональної публіки.

Маніфестацію започатковано американським національним гимном. Опісля на залю входили з прапорами представники 15 етнічних американських груп та поазбучно займали місця на сцені. Початкову молитву провів протестантський священник і опісля виступали представники Азербайджану, Білорусі, Болгарії, Національного Китаю, Козакії, Естонії, Грузії, Мадярщини, Уралу, Словаччини, та інших поневолених Москвою народів. — Від українців промовляв п. Іґнат Білинський, голова ООЧСУ. Крім конґресмена Армстронґа з Мізурі, виступав теж конґресмен Ґвін з Ню Йорку, — займаючись головно американськими внутрішньо-політичними проблемами. Привітання маніфестації прислали — сенатор Роберт Тефт, сенатор Ірвінґ М. Айвес, губернатор Джан Ладж з Массачусетс та інші. На закінчення промовляв мадярський генерал Ференц Фаркаш, шеф мілітарної комісії АБН. Була теж мистецька програма, якою переплітано виступи промовців та в якій взяли участь мадярська піяністка Марія Антос, естонська співачка Ірма Кальвет, 5-річна словацька скрипачка Лідія Ґлувна та група українських бандуристів під проводом Степана Ганушевського. Маніфестацію закінчено американськими патріотичними піснями.

Ухвалено текст телеграми до президента Трумана та відповідні резолюції.

Ловет признає, що Росія випереджує у збросннях

Вашингтон. — Сенатська комісія закордонних справ оголосила зміст свідчення секретаря оборони Роберта А. Ловета на тайному засіданні цієї комісії в березні, що Росія випереджує Злучені Держави в продукції зброї, особливо в повітряних силах, тому, що вона почала зброїтися три роки раніше ніж Заахідні країни. Про американську боєздатність у Кореї сказав Ловет, що американці ушестеро слабші числом літаків в порівнянні з російськими МІҐ, що їх вживають китайські комуністи. Це тому, що, з кінцем другої світової війни, Росія не перервала продукції нових літаків. Навпаки, вона її посилила при допомозі німецьких техніків, що їх вона забрала як у війні так і після війни. Зате Америка приспішувала в тому часі своє роззброєння й демобілізацію. Не зважаючи на американські недомагання, та коли прийшло до зустрічі в повітряним бою над рікою Ялу, американські літаки Ф-86 збили шість російських МІҐ на кожного американського Ф-86. Частину успіху приписав Ловет кращому витренованні американських пілотів, одначе головна заслуга це таки витривалість літака Ф-86, твердив Ловет. — Оці погляди Ловета опубліковує сенатська комісія з уваги на дискусію над ухваленням $7,900,000,000 на допомогу чужинним країнам, якої вимагає президент, а з якої комісія сама вже обтяла більйон дол.

Здавлено бунт в'язнів у Монтреалі

Монтреал. — П'ятсот в'язнів почали чотирогодинні заворушення в тюрмі, на знак протесту проти недостачі харчів. В'язні поламали вікна, попідпалювали цілі тюремні бльоки й каплицю і понищили обстанову в своїх кімнатах. Поліція кинулася заспокоїти бунтарів, вживаючи слізного газу і пожежних ґумових вужів з водою і це принесло їй перемогу. Після здавлення бунту в'язні не могли повернутися до своїх кімнат, доки понищені кімнати не направлено. В'язні під час ремонтування кімнат перебували на тюремному подвір'ю. Під час заворушень, в'язні побили трьох сторожів. Двох в'язнів забрали до шпиталю. Вони віднесли рани під час боротьби.

Дві культурні імпрези в Ню Йорку

Ню Йорк. — В неділю, 4-го травня, крім великої політичної маніфестації Американських Приятелів АБН, відбулася тут низка інших імпрез, на окрему увагу з яких заслуговують головно дві культурні імпрези: Літературно - Мистецький Ярмарок, влаштований Літературно-Мистецьким Клюбом в залі школи Вашинґтон Ірвінґа, та Спільне Свячене, влаштоване Пластприятом в залях Манґеттен Плязи.

В програмі Літературно-Мистецького Ярмарку, крім короткого вступного слова голови Клюбу проф. Сергія Литвиненка та промови проф. Миколи Шлемкевича, були виступи оперових співаків Марії Полиняк-Лисогір та Осипа Стецури і тенора Едварда Камінського, фортепіянове сольо Вадима Кіпи, скрипкове сольо Володимира Цісика, відчитаний артисткою Олімпією Добровольською фраґмент з повісті Лесі Оленко „Ірка", відчитані артистом Ґерусом поезії Євгена Маланюка, виступ поета Вадима Лесича, що відчитав кілька власних поезій. Микола Понеділок відчитав свою гуморееску „Вибитий зуб", а артисти Тамара Позняківна і Йосип Гірняк відіграли сценку Івана Керницького „Життя, як сон". При фортепіяні акомпаніювали поодиноким артистам Оля Дмитрів і Є. Чапельська. Конферансьє він ред. Іван Кедрин.

В програмі влаштованого Пластприятом Спільного Свяченого були: відкриття — Богдан Соболта, посвячення пасхи — о. д-р Побігушка, спільне свячене, деклямації, інсценізація Т. Шевченка „На великдень", у виконанні пластової молоді, великодні гагілки у виконанні пл. молоді та у випровадженню пл. сен. Н. Березовської. Конферансієром була Леся Храплива, а аранжерами ст. пл. Слиж і пл. сен. З. Томків. Багато праці для влаштування цієї імпрези вклали головно пані з Пластприяту. Під час програми висловлено окрему подяку громадянам-бизнесменам пп. Стасюкові і Гладунові, за цілком безкоштовне поставлення до розпорядження організаторів імпрези відповідних продуктів. Приявних на імпрезі, що опісля перемінилася в забаву з танцями для дітей і старших, коло 700 осіб.

Вибрано постійний уряд нюйорського відділу ЗУАДК-у

Ню Йорк. — Тимчасова управа нюйорського відділу Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету, заснованого 8 грудня 1951 р., склала звіт з своєї праці на загальних зборах, що відбулися в суботу в домівці Українсько- Американських Ветеранів, після чого зібрані одобрили правильник випрацьований управою. З звіту вийшло, що зібрані фонди висотою понад $400 пересилано до головної квартири у Филаделфії, а з них частину призначено на допомогу в необхідних випадках. Крім того управа призбирала ще окремо жертви на наглу допомогу. При складанні плянів на майбутнє учасники звертали особливу увагу на працю відділу для підшукання допомог в місцевих міських та приватних установах для таких українців, що її потребують і на потребу втримувати бюро з цими самими силами, що досі працювали в Переселенчому Осередку, при 11 Іст Сьома вул. Зібранні проводив мґр. Леонтій Крушельницький, секретарював Григор Яремчук. Звіт склав тимчасовий голова Олекса Литвиненко, секретарка Ірена Повзанюк, а в імені контрольної комісії звітувала К. Пелешок. При виборі постійної управи перевибраний дотеперішній голова, дальше касієр Василь Кузик та секретарка для англійської мови і діюча секретарка бюра Анна Курило, а організаційним секретарем для української мови вибраний Г. Яремчук. Крім того вибрано референтів, контральну комісію й інших членів управи.

АЛІЯНТИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ЧЕРГОВУ ВІДПОВІДЬ СОВЄТАМ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Лондон. — Представники Злучених Держав, Британії і Франції зближаються до кінцевого устійнення чергової відповіді урядові Совєтського Союзу в справі об'єднання Німеччини, приготовляючи спільну ноту у відповідь на совєтські ноти в цій справі з 10. березня і 9-го квітня. В аліянтській ноті є два головні твердження: 1. міжнародна комісія, створена при Об'єднаних Націях або в інший спосіб, повинна перевірити можливості вільних виборів в східній і західній зонах Німеччини, і 2. на цій підставі західні великодержави готові погодитися на переговори зі Совєтським Союзом в справі об'єднання Німеччини. Ці головні точки аліянтської відповіді устійнено на британську пропозицію і їх тепер розглядають уряди Злучених Держав і Франції. Вважається, що нота буде готова і передана совєтському урядові з кінцем цього тижня. Текст з пропозицією аліянтської відповіді передано теж під розгляд урядові Західної Німеччини. Раніше Злучені Держави мали пропонувати, щоб західні аліянти погодились на зустріч із совєтськими представниками в Берліні та обговорення можливостей вільних виборів в Німеччині, але до цих пропозицій мала поставитись „холодно" Франція, як теж Західна Німеччина і тоді американці їх відкликали. Запропоновані Британією передумови вважається за компромісові, бо раніше аліянти взагалі відкидали совєтські пропозиції переговорів, аж доки міжнародна комісія не встановить можливість вільних виборів в цілій Німеччині. Тепер аліянти задовольняються самим створенням такої міжнародної комісії, яка мала б перевірити можливості вільних виборів, без уваги на результат перевірки. Інше діло, що аліянти навряд чи під час переговорів, якщо б до них прийшло, погодилися б на будь-які інші форми об'єднання Німеччини, як тільки на базі переведених раніш вільних виборів. Вже попередньо з аліянтського боку висловлювано теж передумови вільної передвиборчої кампанії, і вільної для всіх, не тільки для комуністів, підкреслюючи, що антикомуністичні провідники, очевидно, не зможуть вести такої кампанії з в'язничних келій. Аліянти теж не залишають жадних сумнівів, що вони тимчасом продовжуватимуть свої заходи в справі мирового контракту з Західною Німеччиною та включення її в західну оборонну систему.

Німецькі втікачі домагаються допомоги ще перед зброєнням

Бонн, Німеччина. — П'ятдесять тисяч німецьких утікачів з усіх частин Західної Німеччини демонстрували перед урядом канцлера Аденауера та домагалися, щоб ще перед приступленням Німеччини до оборонного пакту західних держав німецький уряд признав один більйон німецьких марок ($238,000,000) на допомогу мільйонам німецьких утікачів, які залишили свої місця побуту, в яких тепер панують Совєти або їхні сателіти. До товпи втікачів промовляв посол до німецького парляменту і голова Союзу Втікачів, д-р Лінус Катер, який заявив, що Союзний Німецький Уряд повинен тепер вирішити справу допомоги для втікачів, бо після приступлення до Нато буде запізно розв'язувати цю справу. Тоді тільки „ми зможемо казати до гармат і дивізій „так", коли в Німеччині запанує соціяльний мир" — заявив німецький політик-утікач.

Німецькі соціялісти перемогли у виборах в Гессе

Вісбаден, Німеччина. — Останні підрахунки місцевих виборів в країні (Лянд) Гессе виявляють, що соціял-демократи, які є в опозиції до очолюваного канцлером д-ром Конрадом Аденауером уряду та до ремілітаризації Німеччини, здобули замітну перемогу. Перемога соціялістів тим замітніша, що передвиборча кампанія проходила власне під гаслом одобрення або відкинення політики теперішнього християнсько-демократичного уряду канцлера Аденауера. Кінцеві підрахунки голосів виявляють, що соціялісти здобули 38,5%, — християнські демократи 17,5 проц., вільні демократи 14,9 проц., комуністи 4,2%, німецька партія 2,7, інші партії 12,8%. Значить, що самі соціялісти здобули більше голосів, ніж всі три інші партії урядової коаліції: християнські демократи, вільні демократи і німецька партія, разом взяті. Інше діло, що Гессе вже віддавна має опінію соціялістичної провінції.

Нова кампанія брехні комуністичної пропаґанди в Кореї

Токіо. — Урядова комуно-китайська радіовисильня в Пейпіні почала вчора нову кампанію брехні, що може негативно відбитися й на переговорах в справі перемир'я. Ця радіостанція повідомила, що збиті і взяті в полон два американські літуни мали зізнати, що вони скидали бомби з бацилями заразливих пошестей. На цій підставі комуністична пропаґанда обвинувачує аліянтів, що вони ведуть бактеріологічну війну. — Департамент оборони у Вашинґтоні негайно заперечив не тільки всі комуністичні твердження про бактеріологічну війну, але й саму вістку щодо полонених американських літунів. В такій атмосфері обвинувачень і заперечень відбулися вчора чергові наради в Панмунджом в справі перемир'я, але цим разом вони тривали тільки 11 хвилин і їхнім єдиним результатом було порозуміння, щоб переговори продовжувалися сьогодні.

ЕСПАНІЯ ПРОТЕСТУВАТИМЕ ПЕРЕД ВАТИКАНОМ В СПРАВІ СВОГО КАРДИНАЛА

Мадрид. — Тут з поінформованих джерел повідомляють, що очолюваний ген. Франком еспанський уряд рішив запротестувати перед Ватиканом — „проти постійної і безпідставної критики" еспанського уряду з боку таки еспанського кардинала Педра Сеґури, архиєпископа Севіллі. Еспанський міністер закордонних справ — Мартін Артахо вже мав приготовити проєкт такого протесту, що буде переданий державному секретаріятові Ватикану місцевим еспанським представником. В цьому протесті еспанський уряд покликується на два документи, обидва дуже критичні відносно еспанського уряду, опубліковані кардиналом в його дієцезальному бюлетені, один 8-го березня і другий 30-го квітня. В першому документі кардинал закидував урядові ген. Франка, що він дозволяє на „кампанію доброзичливости відносно протестантів", що призвело до „відродження протестантизму в Еспанії в загрозливих розмірах.", критикуючи при цьому теж американське відношення до релігійних справ. В другому документі кардинал Сеґура обвинувачував еспанський уряд, що він сцензурував його попередній пастирський лист та що з перекрученого цензурою тексту можна було зробити висновок, що кардинал закликає до переслідування протестантів. Еспанський уряд тепер в своїй протестаційній ноті д Ватикану закидує кардиналові, що він базує свої твердження на „помилковій оцінці фактів".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Re-entry as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879 Pending

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВЕЛИКЕ І ТРУДНЕ ЗАВДАННЯ

Вже можна б зібрати в грубу книгу голоси видатних американських представників, включно з членами Конґресу та важливих урядових аґенцій, які виявили відповідне розуміння української проблематики в міжнародному аспекті та зайняти до неї прихильне становище. Ще більше подібних голосів можна б зібрати з американської преси у зв'язку з поодинокими конкретними подіями, виданнями тощо. Але говорячи загально про американську публічну опінію та навіть про становище уряду, сьогодні навряд чи можна б вважати, що українська визвольна справа, так важлива для Америки і вільного світу, має вже в Америці, в американській публічній опінії та в американських урядових колах таку увагу, на яку вона заслуговує та яку повинна мати.

В цьому і заключається велике і трудне завдання американських українців. В цій справі вже багато зроблено. Наявність великої української спільноти, її багатобічні культурні і громадські прояви, її участь в загально-громадському житті, її видання тощо, не могли проминути безслівно. На цьому тлі, як і головно на тлі українських визвольних змагань в нашій добі та на тлі загального міжнародного положення виникла тепер українська справа в дещо іншому аспекті для Америки, як і для самої України, головно у зв'язку з безпосередньою стичністю американської політики з політикою Москви.

Українські політичні демонстрації в цій країні, протестаційні віча і визвольні маніфестації, широко закроєна акція Українського Конґресового Комітету та тісно зв'язана з загально-американською і міжнародною проблематикою акція Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, нові публікації Українського Народного Союзу, що мають найширший відгомін в американській пресі, все це без сумніву спопуляризувало українську справу та закутуалізувало її.

Проте, це „поставлення" української справи в Америці ще далеке від задовільного, хоча ця українська справа так дуже відповідає американським принципам і американським інтересам. Ще й тепер зі здивуванням доводиться зустрічати американські голоси, які не тільки іґнорують українську справу, але заперечують її, як це було недавно в „Ню Лідер"-і.

В чому криються ті недомагання? Ми бачимо три головні причини: 1) все ще незадовільне поширення і знання об'єктивної правди; 2) свідома і плянова акція ворогів української справи, та 3) далеко і під кожним оглядом замала і заслаба акція американських українців. **Цій третій причині ми хотіли б насамперед приділити відповідну увагу.**

Маємо багато причин твердити, що наша громада, як цілість, не цілком здає собі справу ані зі своїх повинностей, ані зі своїх можливостей. Ми спостерігаємо насамперед велику загрозу, що багато дечого з того, що повинно бути тільки засобом до цілі, стає ціллю саме в собі. Наші громадські імпрези, тепер більш різноманітні та на вищому мистецькому і культурному рівні, перетворюються в самоціль, замість того, щоб бути засобом до цілі. З тривогою спостерігається апатію і байдужність до загальних справ численних самозадоволених одиниць, тоді коли активна частина громадського загалу в більшості розгублена у внутрішньо-українській проблематиці. Ми не маємо твердої і ясної синтези вартостей,ми витрачаємо багато енергії на другорядні справи і не використовуємо всеціло ані нашого внутрішного потенціялу, ані зовнішніх можливостей на те, щоб відповідно „поставити" українську справу в Америці в тій вірі, що робимо цим велику прислугу та сповняємо свій обов'язок у відношенні до Америки, як і до нашого українського народу.

Ці твердження і міркування можна б зілюструвати численними конкретними прикладами і їх кожний може спостерегти в своїй власній громаді та в своєму власному оточенні. Розв'язати ці проблеми — справа не легка, але такий стан не може продовжуватися. Впродовж кількох попередніх років наша громада зложила понад мільйон долярів на рятування вигнанців; невже ж сьогодні та сама громада, скріплена десятками тисяч нового свідомого елементу, може задовольнитися зложеними до У. Н. Фонду 130 тисячами долярів на рятунок України?

Над цими проблемами нам треба серйозно застановлятись в усіх наших громадських починах і вони повинні бути одним з головних предметів уваги на найближчому Конґресі. Це великі і трудні завдання, але ми можемо їх виконати, якщо їх усвідомимо собі та виявимо досить доброї волі і рішучости.

НЕБЕЗПЕЧНА ГРА

Лодвел Денні, що дописує з Вашинґтону до часописів концерну Скрипс-Говарда, пише про „небезпечну гру" соціялістичних партій Західньої Европи, себто про їхню поведінку в „міжнародній кризі", створеній комуністично-кремлівською аґресією.

З одного боку соціялісти не довіряють Сталінові, але з другого не хотіли б його нічим провокувати, а як годяться на збросння, то не коштом життєвого стандарту. Хоч вони за парляментарну систему, то одночасно ведуть у парляментах деяких країн таку обструкцію, яка розбиває єдність Аліянтів. Змагаючи дістати владу в Західній Німеччині, соціялісти поставали прямо „націоналістами". Подібне дасться завважити і в Франції. Навіть в Англії уже воюють і між собою звичайною демагогією, щоб таким чином ослаблювати в рядах партії комуністичні впливи. Найгірше, що таких метод починають вживати навіть і такі помірковані, як Клемент Атлі, б. британійський прем'єр, чи Герберт Морисон, б. британійський міністер закордонних справ. Як легко догадатись, спровокує їх до цього Енюрин Бівен, що здобуває в Партії Праці щораз більші впливи. Це він змушує їх йти щораз далі наліво й ослаблювати справу зброєння.

З американського боку найважливіше те, що діється в Англії, бо її вважається ще далі таки найсоліднішою опорою на випадок зудару демократичного світу з Кремлем. Коли б, наприклад, переміг у Партії Праці Енюрин Бевін, а вона прийшла при нових виборах до влади, то це означало б, що він став би британійським прем'єром. Це означало б, що британійську політику очолювала б людина, загально відома з своїх постійних гострих нападів на Америку і з своєї поблажливости, коли йдеться про Москву.

Так склалися відносини в Вашинґтоні й Европі, що „капіталістичні" Злучені Держави попирають европейські соціялістичні уряди до такого ступеня, що — наприклад — британійські соціялісти не були б вдержались навіть і кілька місяців при владі, коли б не були дістали поперття з Америки. Була б їх завалила економічна повоєнна криза. Та Партія Праці не тільки вдержалась довго при владі, але ще й перевела різні соціялістичні переміни і то — за американські гроші. Правда, живемо в добі великих перемін у світі, в тому і господарських, і з такого боку гляділи поступові американці також і на нові „експерименти" в Англії. Не це їх боліло, а те, що Америці, яка взялася рятувати Европу перед Кремлем, почали класти колоди під ноги якраз ті соціялісти, до яких вона — капіталістка — ставилась прихильно, як до демократів. До того тут не йдеться про теоретичні розходження, яка господарська система краща, а тільки про спільний, міжнародний фронт оборони перед кремлівською аґресією. Та про це европейські соціялісти мовчать.

Іван Кедрин

Оманні шляхи політики ЗДА

Опозиція республіканців і південних демократів проти теперішнього правління през. Трумана, спонукала знову президента і чолових представників демократичної партії виступати з обороною пісї політики. Нема найменшого сумніву, що серед опозиції грають ролю тут причини менше принципової натури, щодо самої суті політики, устійнюваної від довшого часу за двопартійною системою, а більше щоб приподобатися масі виборців у теперішньому передвиборчому і виборчому часі. **Арґументація дуже проста, яка дійсно промовляє „до душі" (й кишені) сірого громадянина:** Закордонна політика уряду Трумана (чуємо від опозиції) завинила Корею, яка коштує більйони; озброєння коштують більйони; поміч закордонним країнам іде вже теж у більйони; а все це платить громадянин ЗДА своїми податками, які щораз вищі. Тому, послідовно, в першу чергу треба обрізати запропонований президентом бюджет у тих позиціях, що торкаються закордонної політики, — конкретно, насамперед у позиції американської допомоги закордонові. Така арґументація логічна на око, а не по суті. Бо хоч напр. правдою є, що в теперішній млин штовхнула Америку й увесь світ передусім політика Ф. Д. Рузвелта, продовжувана в першому періоді урядування ще і його наступником, проте правдою є теж, що ту політику піддержували тоді й республіканці та що вона знаходила піддержку у громадській опінії. Відколи ж настав зворот в закордонній політиці ЗДА (таким зворотним пунктом вважається переворот у Чехії), то її ще виразніше устійнювали чільні представники обох партій.

Звернення президента Трумана до Американських Ветеранів 2-ої світової війни та його заява на пресовій конференції 24-го квітня у Вашинґтоні, були двома останніми н а й а в торитетнішими пригадками основної тези американської закордонної політики, формульованої раніше неоднократно її офіційним керівником та іншими державними діячами. Її короткий зміст такий:

Віра в миролюбність і бажання СССР згідливого співжиття з **ЗДА та цілим демократичним світом виявилась оманою. Совєти** виявили себе нельояльними, бо використали демобілізацію Заходу для цілого ряду наскоків, починаючи від совєтизації сателітних держав, через зазіхання на західний Берлін та на Кореї кінчаючи. Тому шлях демобілізації був фальшивий. Совєтів не можна приєднати доказами доброї волі, лише доказами сили. Тому треба осягнути таку силу і в самій Америці і в західній Европі та на Близькому, Середньому і Далекому Сході, щоб Совєти побачили безнадійність будь-якої воєнної авантюри. Треба переконати Совєти, що спровокування ними третьої світової війни це щонайменше величезне ризико для самого існування совєтського режиму, якщо не згори вирішений їх провал. Ото ж тільки скріплюванням промислового потенціялу та політичної і мілітарної сили можна запевнити мир і тому теж жодна ціна не є зависока для такої цілі. Бо війна коштувала би без порівняння ще більше, — тому скорочування видатків на піддержування американських союзників у широкому світі і на власну зброю — це підкопування мира.

У такому короткому схопленні основної тези американської закордонної політики у відношенні до Совєтів червоною ниткою тягнеться слово „мир" в усіх його відмінках. Все, мовляв, для миру. Це перекладання на всі лади колишньої староримської мудрости „якщо хочеш мира, приготовляйся до війни". У цій американській тезі нічого не говориться навіть про саму війну, навіть не входиться в розгляд її можливостей. Приймається згори, що треба Америці бути тільки сильною та помогти й іншим (Европі й Азії) бути сильними, щоб наче автоматично запанував мир. Але не говориться теж, де властиво має бути границя тої „достаточної сили", яка заімпонувала б большевикам так дуже, щоб вони сказали собі „амінь з війною", повісили свої воєнні пляни на кілок та проголосили „мир". І в чому саме такий мировий совєтський зворот мав би би проявитися? Які передумови потрібні, щоб повести знову демобілізацію? Бо чейже кожна наївна дитина в політиці й економіці знає, що продовжувати нинішній стан зброєння в безконечність — це значить таки провокувати господарську катастрофу, всупереч усім гарним переконуванням президента, що американський нарід, не вважаючи на всі високі податки, живе нині на найвищій життьовій стопі, отже — що всі високі податки Америці не шкодять. Не пояснює теж нічого головна теза закордонної політики, чи сподівається Америка дістати сильні ґарантії миру від Совєтів, що взагалі можна буде знову демобілізуватися, маючи певність, що „цим разом" Совєти будуть льояльні і не використають знову демобілізацію для нападу на світ західньої культури...

Всі ці недоскази і неясності не тільки підважують вартість основної тези американської політики, яка лучить мобілізацію сил із миролюбною ціллю, але й помагають бачити, в чому вся ця теза невірна. Бо ця теза передбачує, що взагалі можливо переконати большевиків до миру! Коли не по-доброму, то — мовляв — по-злому можна примусити їх стати державою мирною, політичним і господарським партнером. Американська закордонна політика завжди ще не визбулася решти оманної надії, яка колись присвічувала Ф. Д. Рузвелтові, а саме, що комуністична й капіталістична господарські системи можуть мирно поруч себе існувати й з собою співпрацювати за засадою взаємного невмішування у внутрішні справи. Ця надія фальшива, яка походить з повного незнання суті большевизму. Велика Росія взагалі та совєтська зокрема і мирне співробітництво з рештою світу — це абсурд, такий самий, як можливість співжиття двох згаданих систем. Абсурдом є теж думати, що можна вдержати мир — налякавши большевиків власною силою! Треба би багато-багатократно більшого зусилля Америки й усього світу, щоб накопичити дійсно таку наявну силу, яка могла б зацукати червоний Кремль. У нинішньому стані речей, коли йдуть лише перегони у зброєнні і раз-у-раз чуємо, що в різних родах зброї Совєти навіть перевищують Захід, то смішно й казати про можливості „залякання".

Існує тільки один-єдиний засіб осягнути тривкий (бодай на кілька генерацій) мир: розбити большевизм та накреслити іншу карту Европи, за іншими політичними концепціями, аніж ті, що блистіли в 19-му сторіччі. Тому вічне промовляння про мир не має реальних даних і воно шкідливе, бо присипляє чуйність американського громадянина та заколисує його миролюбною фразеологією. Можна б від біди ще зрозуміти таке формулування американської політики, коли б воно було лише з мотивів тактичних. Однак кожний, хто живе в Америці, знає, що і її політична верхівка і сіра маса дійсно вірять, що „можна оминути війну". І як довго ця віра існуватиме, так довго ввесь американський нарід із своєю верхівкою житиме на хмарах. Протверезіння почнеться з хвилиною, коли американські державні діячі заговорять інакше: „Червона Москва штовхає нас до війни. Війна щораз загрозливіша. Мусимо готовитись на війну. Ми готові до миру, але не віримо, щоб Москва дала дійсні його ґарантії, щоб зреклася своїх незаконних здобутків, щоб виреклася свого загарбництва . . ."

До того самі московські большевики напевно допоможуть керівникам американської політики змінити тези і викинути з них фальшиву і шкідливу віру в можливість миру з Совєтами.

І. Шарай-Самійленко

Економічна конференція в Москві

І. Спроба „Магіческого воздєйствія" на союзників ЗДА

Московська „Міжнародня економічна конференція", що відкрилась 3 квітня ц.р., закінчила свої наради 12 квітня. На конференції було присутніх 470 делегатів із 49 країн. Конференція схвалила утворити постійний комітет для ведення кампанії (через О. Н.) про скасування західним світом перепон у торгівлі з країнами комуністичного бльоку, в склад якого ввійшли два американці: фабрикант Вінері з Сан Франціско і Хенке із Чікаґо. Практична реалізація цієї ухвали вже започаткована: в Москві підписано умову товарообміну між представниками англійських фірм і Червоним Китаєм на суму 28 міл. фунтів стерлінгів, якої поширення передбачають до 140 міл.

Французи підписали з китайськими комуністами умову на 11 міл. долярів. Чекають заключення умови між Олівером Вікері (С. лого ряду інших торговельних угод.

Хоч ще і рано судити про практичні наслідки Московської конференції, одначе перебіг її, як і сам кінець уже дають нам підставу констатувати одно: схильних на комуністичну приманку в світі ще немало.

Московські большевики досконало знають слабі сторони капіталістичного світу і треба сказати, що вони спритно (в кожному разі до цього часу) це використовують.

Чи не тому їм пощастило узаконити по революції свою насильницьку владу; врятуватись від політичної та господарської катастрофи 1930-33 років та ще більше зміцнитись по 2-ій світовій війні?

Пригадуєш минуле, коли нераз нам, живучи в СССР, здавався недалекий і так бажаний присуд страшної і ганебної смерти тієї антиприродньої потвори, але завжди якимось чудом „невидима" сила знову й знову сціляла цю потвору, ніби благословляючи її далі на розмноження смертоносного віруса.

І тепер, по довгім часі, знову кружляють в голові одні і ті ж питання: чи вдасться ж кремлівським майстрам використати й ошукати капіталістичний світ ще раз у вирішальний момент для долі цілого світу? І в цьому вирішенню неабияку ролю гратиме успіх чи провал Кремля в його найновішій затії — Моск. економ. конференції.

Світовий комунізм широко використає з конференції для пропаганди в користь поновлення необмеженої торгівлі з Кремлем та його сателітами, або кажучи словами Бойда Орр — керівника англійської торговельної делеґації — поновлення такої торгівлі,щоб пішли „вагони з Заходу на Схід, навантажені всім тим, чого бажає Схід" . . .

У зв'язку з тим слід дещо пригадати з довготривалої та широко закроєної передконференційної пропаганди Кремля, який — використовуючи економічні труднощі в окремих країнах — примавливо проголосив світу свою волю до широкого товарообміну на ніби зовсім чисто-гуманних і загальнолюдських основах. Так, ще в січневому числі (1952.) офіційний орган Сов. Міністерства Закорд. Справ — „Новое Время" подав, що економічна конференція в Москві ставить за ціль: „відшукання можливостей покращання умов життя людей способом мирної співпраці ріжних країн і ріжних систем шляхом розвитку економічних зв'язків між всіма країнами".

Умілою рукою організовуються в різних країнах світу, як в Болгарії, Індії, Японії, Арґентині ідр. т. зв. „Національні комітети" подібно, як свого часу „Комітети миру", що під згаданим „ангельським" закликом Кремля повели шалену пропаганду в користь економічної конференції в Москві.

В цьому пляні Кремль інсценізував і серію показових „екскурсій" по Сов. Союзі, на які було запрошено в минулому році до 50-ти десятків ріжних чужинних делеґацій. Слід тут зазначити, що подібною екскурсією була ощасливлена і група американців, та окремо др Джон Кінґебур — голова „Нац. Комітету Амер.Сов. Дружби" з дружиною. У висліді цих подорожей сталось видання цілого ряду агіток в користь зближення ділових зв'язків з Сов. Союзом. Характерним зразком московської агітки є брошура, видана „Нац. Комітетом Амер. Сов. Дружби", під заголовком: „Співпраця ЗДА — СССР й світовий мир".

Цим же комітетом були переведені в ЗДА т. зв. „Фестивалі показу сов. науки, культури та „мирного будівництва", з спеціяльно приправленими виставками та лекціями.

Немало прислужилась цим агіткам і книжка „A plan for peace" видана в грудні 1951 р. Ґрінвіллом Кларком, відомим юристом, чл. Гарвардської Корпорації, та одної з ведучих адв. фірм Wall Street, як і памфлет м-ра Weir-президента одної із великих сталевих компаній (Weirtown), в якому автор висказується за відновлення торгов. зв'язків з СССР та за зміну сучасної американської закордонної політики. В подібнім сенсі видана книжка і американськими квакерами під наголовком „Steps toward peace".

У згаданім числі „Наше Время" знайдемо гасла проголошені французькими комуністами з закликом до французів перейти „від політики озброєння, до політики мирної економіки" . . . тамже автор статті, якийсь Пархоменко проголосивши Америку злом всіх економічних труднощів в світі „рекомендує" Зах. Европі, зокрема Англії, шукати вихід в скороченні озброєння, як і „невигідної" торгівлі з ЗДА; натомість автор радить країнам Зах. Европи „товари скерувати на Схід" . . .

А далі, захоплюючись перспективою успішних наслідків економічної конференції в Москві, автор викриває і карти її, бо ж вона справді, як він каже „може створити магічне діяння на союзників США" . . . В цьому ж дусі висказувався і спеціяліст совєтської міжнародної торгівлі Є. Менжинський (журнал „News" ч. 2), як і взагалі вся комуністична преса.

Таким чином, справжні задуми Кремлю, вже задовго до самої конференції, були більше чим ясні. Вони зводились до одного: нанесення удару по економічній і політичній, а значить і мілітарній єдності країн вільного світу, (Зах. Атл. пакт) та підважити економіку, зокрема головної сили Заходу — ЗДА. Цим способом Москва одночасно хоче і зруйнувати та розщепити єдність вільних народів, розірвати їх волю та свідомість перед лицем загрози московського імперіялізму, приспати світ перед гіґантично-ростучою мілітарною потугою Москви. Такі справжні зовнішні цілі ініціяторів „Московської Економ. Конференції".

Та для цього підступного задуму Москви потрібні і „магіческія" арґументи. І от на сцену „Моск. Економ. Конфер." Кремль посилає г-на Нєстерова, — гол. Сов. торг. делеґації та сов. „Торгової палати", який, брязкаючи чародійними міліярдами, проголошує плян „спасінія" капіталізму від економічних недомагань, — шляхом широкого зав'язання торгових зв'язків з Сов. Союзом та його сателітами.

За Нєстеровим виступає новопоявлений покровитель пролетаріяту капіталістичних країн, — голова сов. профспілок Кузнєцов з неменш чародійним пляном „знищення безробіття" та злиднів в капіталістичних країнах, але теж шляхом необмеженої торгівлі з комуністами.

Кожний свідомий українець, та кожна свідома українка, вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшувати кадри ідейних українських працівників.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ И ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА!

Ів. Керницький

НЕДОРУЧЕНИЙ ДАРУНОК

(Гуморeска)

(1)

В кімнаті ч. 3. дев'ятого бльоку, за словами поета, „з журбою радість обнялась": один із мешканців кімнати, пан Микита Посмітюх, від'їздив завтрішнім транспортом на дроворубні роботи в Канаду, а решта співпроживаючих прощалися з ним на від'їздному незибагливим, але гідним бенкетом.

Після вступного „полоскання зубів" ароматичною „овочівкою" забрала слово пані Варвара Підпенька, що виступила на бенкеті в характері господині — завідуючої їстивною частиною імпрези і з тієї нагоди займала за столом почесне місце, розсівшись достойно і широко як на двох табуретках.

— Так-то, так, пане Микитуню! — сказала вона, прослъозившись. — Ви, молоді, сильні, здорові, їдете за ріки-моря, у світ заочі, а що ж буде з нами старими, кволими та немічними?

— Всіх до крематорія! — безапеляційно вирішив складне питання залишенець Семен Іванович Фуфайка, колишній в'язень німецьких концтаборів, якому це й досі не затерлися в уяві жахливі привиди крематоріїв. До речі — Семен Іванович не був мешканцем 3-ої кімнати і, взагалі, дев'ятого бльоку, за те ж, як головний доставець гарячих трунків, був прошений, сказати б — з уряду на всі весілля, христини і тому подібні трактаменти, так, що згодом придбав собі навіть ім'я „таборового кума".

— Ваша правда, пане Фуфайко! — вела річ пані Варвара. — Молодих собі повибирали, як родзинки з колача, а нас, немічних, на шмельц! Отак з нами зробили, як з тою, перепрошуючи вас, консервою: все смачне з середини вижолобили та з'їли, а порожню шабатурку — на сміття! А так хотілося б мені побачити тую Америку! І не повірили б ви, саме, для чого? Звісно — не для розкошів та маєтків, куди там уже мені до розкошів на старості літ! Та хотілося б мені конче поладнати там, в Америці, один важний справунок. Хотілося б мені побачити на власні очі оту . . . як її . . . , Влодзю, як називається тая з двома зубами спереду? . .

— Пані Рузвелт! — відповів із кутка приймачок Влодзо-сирітка, учень 2-ої кляси гімназії і пластун-учасник після першої проби. Влодзьо-сирітка, як і личить пластунові, не брав активної участи в п'яному бенкетуванні, а сидів собі осторонь, гриз „канапки" і клеїв поштові марки до альбому. Лише час до часу відгукувався на питання, які ставила йому в сумнівних квестіях пані Варвара.

— Отож то, пані Рузвелтиха. Вздріти на власні очі тую шляхетну особу — це моя сон-мрія! Якби так мені Бог дозволив її побачити; то я по руках її цілувала б та все дякувала б її за те, що вона нас, бідних дипістих, не видала на поталу і так мужньо обороняла перед ворогами. Ге-ге, то не штука, що тепер світ розкусив большевиків, що то вони за зілелько, і нам уже обух над головою не висить, але був такий час, що не один демократ радий був нас продати за 30 срібняків, як Юда Ісуса Христа, — а вона вперлася на своєму і сказала: ні! Не дам їх тому кальвінові на люті тортури, бо це мої діти, бо я їх люблю і за ними в огонь скочу. А коли ви їх прогандлюєте, то я сама влізу до худоб'ячого вагону і поїду з ними на Сибір! І що ви подумали б: американи налякалися і загальмували примусову репатрацію!

— Репатріяцію, — поправив із кутка Влодзьо-сирітка.

— Я довго думала-міркувала, якби то віддячитись їй за її людяність та золоте серце, і, врешті, ось що придумала, подивіться: вишила гладдю, на льняному полотні нашу українську сорочку, з надтичною, сам раз буде на її зріст, та й оцю хвартушину з крайкою, та й ще до того всього вимережила хустинку . . . Все те хотілося б мені власними руками скласти їй в подарунок, так що ж, коли нас до Америки не беруть!

Пані Варвара з побожністю витягнула з куфра призначені в дар пані Елеонорі витвори народнього мистецтва та порозкладала їх на столі, а присутні гості зосереджено оглядали цю принагідну виставку народнього промислу і не шкодували вишивальниці похвал. Навіть мовчазний Семен Іванович, що не звик був багато варнякати, а зате ретельно надолужував свою маломовність тим, що посилено віджививлявся, отож навіть і він признав із повною об'єктивністю, що ці речі зроблені „очень іскусно".

— Ба, та то ще не все! — метушилась далі розпломеніла від хвальби пані Варвара. — Оце ще торік я почала була нанизувати з кольорових кораликів, жовтих і синіх, такий ґерданець з тризубом, що то їх колись наше славне парубоцтво пришпилювало собі на груди і так парадувало. Оцей ґерданець я хотіла була дарувати тому, як його . . . , Влодзю, як називається той сухий, в окулярах?

— Президент Труман, — відповів із кутка Влодзьо-сирітка.

— Отож то, власне, для нього я робила цей ґерданець, щоб мав чим причепуритись, як вийде в неділю до церкви. Але потім той Труман сильно мені попсувався: ще коли обіцяв, що нас всіх прийме до Америки за своїх, а що з тої обіцянки вийшло?

(Закінчення буде).

Про Організацію Об'єднання Українських Економістів

Починаючи від 23 січня ц. р. зі статті М. Барвінського про Потребу Об'єднання Українських Економістів і аж до останнього часу в „Свободі" з'являються статті на тему про необхідність організації чи то Т-ва Українських Економістів, чи Об'єднання Українських Економістів. Статті різних авторів всі погоджуються, що подібне об'єднання потрібне. Одні вважають за таке об'єднання Т-во Економістів, надаючи такому Т-ву характеру з більш торговельною діяльністю. Інший автор тієї думки, що до Т-ва Економістів слід приймати людей, що с лише з високою освітою — економічно-кооперативною і не лише торговельників, а й промисловців, а ще інший автор с тієї думки, що до Об'єднання Українських Економістів мусять входити й українські приватно-господарники (бизнесмени). Ініціятивний Комітет по організації Об'єднання Українських Економістів, що заснував в Ню Йорку 5-го січня цього року (див. „Свобода" за 12 січня 1952 р.) тієї думки, що „Об'єднання Українських Економістів" мусить складатися з трьох секторів:

1. Економічного, 2. кооперативного й 3. приватно-господарського. Справжнє обличчя майбутнього „Обєднання Українських Економістів" виявлять Установчі збори, що мають бути скликані в скорім часі. 20 лютого ц. р. в „Свободі" була надрукована стаття: „Дружній череді і вовк не страшний". В цій статті зазначено: „Щоб прискорити скликання установчих зборів „Об'єднання Українських Економістів" проситься листовно подати заяву до Ініціятивного Комітету на таку адресу Ініціятивного Комітету: Shevchenko Scientific Society Economic Section, 50 Church Street, Room 252, New York 7, N. Y. В заяві зазначити своє погодження взяти участь в організації Об'єднання Українських Економістів, прізвище, ім'я, освіта і вузький фах, або назва підприємства". На сьогодня до Ініціятивного Комітету з різних місцевостей ЗДА вступило до 30 заяв як від економістів теоретиків, так і від кооператорів і приватно-господарників. Ініціятивний Комітет по Організації „Об'єднання Українських Економістів" цим шляхом доводить до відома всіх, що подали свої заяви до Ініціятивного Комітету, а також і всіх зацікавлених в цій справі, що Установчі збори по організації „Обєднання Українських Економістів" намічається скликати в травні місяці цього року в Ню Йорку, про що буде оповіщено окремо. Від імені Ініціятивного Комітету проситься всіх тих осіб, що ще не встигли подати своєї заяви, прискорити з подачею щоб можна було завчасу кожному, хто подав заяву вислати для перегляду й подачі своїх зауважень проєкт статуту майбутнього „Об'єднання Українських Економістів".

В імені Ініціятивного Комітету по Організації „Об'єднання Українських Економістів"

Голова Комітету: професор **М. Величківський**; Секретар: доцент **Лев Попович**.

Червона бактеріяльна війна дискредитована

(З листа Варрена Аустина, амбасадора ЗДА в ОН, до М. Жоліо-Кюрі).

Шановний М. Жоліо-Кюрі:

Ваше недавнє повідомлення з країн за Залізною заслоною з метою допомогти новій кремлівській брехні, що нібито сили Об'єднаних Націй розкидають заражених комах, щоб викликати пошесті в Північній Кореї та Китаю, ганьбить науку, підкоряючи її інтересам політичної пропаганди. Ви завзято підтверджуєте це „сенсаційне" повідомлення як доведений факт, не покликаючись навіть на наукові докази з безсторонніх джерел.

Якби ви хотіли ,щоб хтось повірив, що ви маєте бодай трохи незалежности та чесности, то ви присилали б до людей із здоровим розумом які вимагають безстороннє дослідити ці комуністичні обвинувачення.

Вам відомо, що ми вітали безсторонне розслідування Інтернаціонального Комітету Червоного Хреста. Ви знаєте також, що п. Малік, совєтський представник, який перший кинув це нічим не підперте обвинувачення в Комісії Роззброєння з метою відвернути увагу від важливіших зусиль, плянування рішучого зменшення всіх армій і військового озброєння, боїться безстороннього розслідування. Він, так само як і ви, знає, що ці фантастичні обвинувачення не витримають безстороннього розслідування: Він, так само як і ви, знає, що ці фантастичні обвинувачення не витримають безстороннього розслідування кваліфікованих учених. Він відхилив пропозицію такого розслідування і намагався підсунути для цього групу правників, відомих як агенти Кремлю і абсолютно не кваліфікованих для розслідування причин пошестей.

Китайський комуністичний делегат до вашої так званої Світової Ради Миру, Куо-Мо-Джо, ще 1950 року, тобто перед нападом китайських комуністів на Корею, досліджував причини пошестей, що шаліли тоді в Манджурії та Північному Китаї. Він знає, що „Епідеміольогічний журнал УНРРА" повідомляв у 1946 році, що ці пошесті занесені з Кантону і Південного Китаю до Північного Китаю масами солдат і втікачів.

Політична мета цієї брехні про заражених бактеріями комах для всіх ясна. Вам треба, щоб населення Північного Китаю та Кореї не знало правдивої причини їх страждань і смерти, не знало, що пошесті приносять маси брудного війська. Проти цієї природньої причини є тільки одні ліки: спинити комуністичну агресію в Кореї.

Куо-Мо-Джо не хоче жадного безстороннього розслідування. В Осло він хотів, щоб ваша так зв. Світова Рада Миру вислала нову делегацію — нову групу комуністичних агентів — до Кореї та Китаю. Для розслідування? Ні. Він сказав „...не розслідувати, а підтвердити розслідування", що його зробила перша група совєтських агентів. Він шукає підтримки для своєї брехні. І ви виглядаєте, як струмент у цьому підлому акті брехні.

Якщо ви маєте бодай найменший жаль до тих нещасних людей, що так страждають від пошестей, які часто шаліють там і які загрожують вийти з-під контролі, є дещо, що ви можете зробити. Ви можете підтримати гуманні зусилля Світової Організації Здоров'я дістати доступ до тих районів, допомогти в боротьбі з пошестями і врятувати життя багатьом людям. Якщо справді більше зацікавлені в допомозі людському нещастю, ніж у використанні того людського нещастя для нечистих політичних задумів, ви допоможете Світовій Організації Здоров'я додати допомоги нещасним китайцям і корейцям надбання сучасної науки.

Щирий до Вас
Варрен Р. Аустин.

П. С. Звертаю Вашу увагу на газету Ню Йорк Таймс з 3 квітня 1952, де компетентні вчені подали фальшиві й незграбні фота, що їх прислали китайські комуністи, щоб підтримати свої обвинувачення. Стає шкода, що Ви, як людина, з Вашою кваліфікацією, підтримуєте пропаганду, базовану на трюках шарлатанства, і людей, що бояться піддати свої докази безсторонній науковій аналізі (перевірці).

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками тринадцяти мільйонового Союзового майна!

З Театру

„Бояриня" в Ню Йорку

Признаюся, що перед прем'єрою я студіював „Бояриню", причитуючи її разів зо три. Я захоплювався органічно національним у її проблематиці — пов'язання глибоко українського з глибоким людським. Леся Українка, як сказав М. Грушевський на жалібних зборах Київського Наукового Товариства весени 1913 р.: „глибоко національна в своїй основі, всім змістом своїм зв'язана нерозривно з життям свого народу, з переживаннями нашої людини в теперішню добу, ця творчість переводила їх на ґрунт вічних вселюдських змагань, уясняла в їх світлі й зв'язувала з одвічними переживаннями людскости. Ця тема громадянство не встигало йти за цим захоплюючим, бурним потоком натхнення, цією блискучою панорамою образів, що розверталася перед ним, цей високий рівень ідей... „Я дивувався актуальності „Боярині" — зовсім так, як би вона була тепер написана. Я розкошував драматичною насиченістю слова і переконливістю образів, що збивають всі аргументи прихильників теорії „нетеатральности" драматичних творів Лесі Українки.

Проте я йшов на прем'єру з питанням чи і як зуміє Укр. Театральна Група розв'язати „Бояриню" театрально в драматургічному розумінні.

І тим більше „Бояриня" була приємним розчаруванням! Хто сказав, що Театр - Студія Й. Гірняка не мала стилю? Ну, що дає вичерпну відповідь постава „Б о я р и н і" колишніми членами цієї мистецької одиниці. Цей стиль — це сума того, що ви бачите, але не можете схопити одним терміном. Його одною назвимою прикметою є: абсолютна настанова на клясичність (в розумінні якости). Цей стиль характеризує вперше чергу культурність. І постава „Боярині" була не завершеним спектаклем, але **наскрізь культурним!**

Українська Театральна Група в Ню Йорку здала свій двосторонній іспит!

Постановщик **Володимир Лисняк** розв'язав „Бояриню" щасливо наголосом на слово, дотепним начерком образів, виеліміновуючи вгиблення в психологію, і що найважливіше — темпом. В постановці образ не панував над словом-звуком. Кожне явище відкривалося разом і як відіння, і як звук. Звичайно, розв'язка „Боярині" (свідома чи підсвідома) не є розв'язкою для всіх драматичних творів Л. Українки, але одною з них, що є вже дуже багато! Недоліки у постанові: темпо перенесено й на перерви (вистава йде без перерви!), але при тому не удосконалено зміну декорацій. Сцена розстрою Оксани у IV-тій дії добре задумана, але надто вибивається з цілого пляну. На окреме відзначення заслуговує режисерське розв'язання кінця, що при читанні кінчиться „ніяково".

Сценічне оформлення (рівнок В. Лисняк) стилізоване і підходить до цілої постановки.

Музичне оформлення **Вадима Кіпи**. Людина, якої знання музики сягає не вище другої сходи, відчуває, що воно не могло бути краще. А вже подиву гідна зможність В. Кіпи зробити своє музичне оформлення (у власному виконанні на фортепіяні) до найдрібніших одиниць гармонійною частиною цілости вистави. Коли можна говорити про ще одне щастя У. Т. Групи, то ним є здобуття В. Кіпи для музичного оформлення.

Історичні костюми шкіцу **Миколи Бутовича** і виконання **О. і Ф. Бражників** якнайкраще грали своїми кольорами.

На черзі актори:

Гість з України — **Микола Василик**: видно, що вже „нюхав" сценічних дошок. В нього з однаковою вмілістю чергуються гарні розкриття свого епізодичного образу із зривами вірша.

Ганна, сестра Степанова — **Лариса Кукрицька** — талант, про який ще будуть говорити критики. Разом з В. Лисняком найкраще володіє віршем. Про саме пасування її зовнішности до ролі можна мати дві різні думки.

Мати Степанова — **Ліда Погребінська** — образ гарний, вірш густо подірявлений списами побутової мови, грим зовсім замолодий. Мало зображувати стару жінку тільки згорбленням.

Іван, брат Оксани — **Віктор Кулій** — сценічний деб'ют. Зовсім вдалий. Я подивляв у нього дві речі: 1) його вільність на сцені, яка це трохи і межувала б з безвідповідальністю аматора, 2) його чисто деб'ютанські гріхи. Ось один: він приходить, сідає за стіл і між іншим говорить: „Слухай-но, Оксано, — ця страва вже простигла, принеси свіжішої". Але В. Кулій, перед тим як сказати згадану репліку, не потрудився переконати чимнебудь, що страва вже простигла, але навіть не глянув на миску! Цей гріх йде також на конто режисера.

Оксана, бояриня — **Ліда Крушельницька** — досягла великого подвигу. Її розкриття образу і опанування вірша могло бути лише висліднім великої роботи над собою, бо особистість Л. Крушельницької трохи розходиться з уявою Оксани на підставі п'єси.

Степан, боярин — **Володимир Лисняк** — з акторського боку поставив себе у центр.

Перебийноса почували себе вигідно в креації **Іви Куліш**.

Олекса Перебийний — **Володимир Змій** (він також співпостановщик) — мас забагато сценічної рутини, щоб провести ролю менш як добре і задовільно. Це значить що Перебийний у В. Змія міг бути або сухішим, або ширшим. Його мова гарнозвучна.

Одначе всі ці завваги не мають сили захитати первісну оцінку про „Бояриню" Укр. Теат. Групи: **не завершена, але наскрізь культурна. А нам так дуже бракує культурних явищ!**

Яр. Стецева.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Рочестер, Н. Й.

Віче ЗУАДКомітету.

Зараз після проголошення повідомлення в українській радіо програмі про приїзд до Рачестер д-ра Володимира Галана на віче ЗУАДК-у, оживилося зацікавлення і дискусія довкруги „зуадківського віча".

Ми вже мали змогу прислуховуватися промовам наших визначних громадських і політичних діячів, одначе цей виступ дра Галана, екзекутивного директора ЗУАДК-у заповідався, як одна із важливіших подій в житті нашої громади.

У неділю дня 13.квітня, в великій залі Українсько-Американського Клюбу, зібралося біля 300 осіб (як на численну громаду у Рачестер абсолютно замало.) Віче відкрив предсідник Відділу ЗУАДК-у у Рачестер, п. Роман Пристай, вітаючи дра Галана і присутніх. У своєму вступному слові п. Пристай підкреслив цю незвичайно важну ролю, яку взяв на себе ЗУАДК у творенні української історії. „Праця ЗУАДК-у — це боротьба за правду, справедливість й українську визвольну ідею — говорив він.

Др Галан почав свою промову словом подяки усім українцям,які причинилися до розбудови цеї великої, міжнародної організації, якою сьогодні являється ЗУАДК.

З приємністю почули присутні, що наша громада як одна із перших, включилася у працю новозаснованого українського самостійного допомогового комітету ще тоді, коли в Европі ще не вмовкли гармати другої світової війни. Дивлячись із сьогоднішньої перспективи, праця ЗУАДК-у виглядає кожному свідомому українцеві чимсь природнім, бо не обхідним. Одначе, переглядаючи сторінки нашої молодої історії,годі не доглянути обставини, серед яких находилася українська міграція в Америці перед і підчас II-ої світової війни. Др. Галан навів декілька дуже маркантних прикладів із стадії організації ЗУАДК-у.

На американському терені велася завзята боротьба між і горсткою українських піонерів, яку називав один український священик „боротьбою Голіята з Давидом".

Важко задержуватися над усіми деталями промови дра Галана,бо про кількість праці,її труднощі та успіхи, повинен кожний українець знати з преси. Одначе годі поминути такі факти, як позиція ЗУАДК-у серед численних допомогових організацій в Америці. Свою працю ЗУДАК вибився на друге місце після NCWC відносно спроваджених переселенців до З.Д.А, одначе лишився на 27-у місці відносно зібраних фондів. Головною ідеєю ЗУДАК-у,це якнайбільше спроваджування скитальців із небезпеки, яка зависла над Европою. Коли інші організації придбали величезні фонди, то відносно спроваджених осіб і немочі потребуючим, стоять далеко позаду.

Із дальшою розбудовою ЗУАДК-у, якої початком було купно дому в Парижі, розгортаються можливості відкриття представництв у Відні, Берліні, Югославії,Індії, Японії, Еспанії і Швеції, це буде мати незвичайний пропагандивний і політичний вплив, коли взяти під увагу, що багато втікачів з большевицького режиму врятується перед лапчивими засідками всіляких російських „комітетів".

Найпекучіші проблеми, перед якими опинився ЗУАДК, це закінчення переселення, допомога 30.000 залишенцям в Европі, та старання над затвердженням нової імміграційного закону, про допущення нової квоти імігрантів до ЗДА.

Реасумуючи слова д-ра Галана, треба підчеркнути значення, яке має ЗУАДК, як українська самостійна організація визнана О. Н. і всім західним світом. Організація народу, який бореться за свою самостійну Соборну Державу, а якою частинкою являється сьогодні ЗУАДК.

Бухливими оплесками подякували присутні д-рові Галанові за його слова.

У дискусії г. М. Сцилик подякував д-рові Галанові в імени усіх нових імігрантів за братню руку, яку простягнув ЗУАДК скитальцям у їх найважчих хвилинах.

Як вираз подяки усім добродіям і спонзорам нашої довнішої іміграції, заповів прелеґент ,що внедовзі відсвяткує Рочестер свято 50- і 5-ти річчя української іміграції Америки. На його заклик переведено збірку, яка осягнула суми 147 долярів.

П. К. Шевчук подякував усім „старим і новим" за їхню працю впродовж семи літ існування УДК у Рочестер.

Наприкінці ухвалено вислати телеграму до президента Трумана.

Віче закінчено відспіванням українського гимну.

Вечором відбулася, заходом тов. Самопоміч, Пласт СУМА, Спортове Тов., Національний хор і Союз Українок, приняття, під час якого проведено час на товариській гутірці до відїзду д-ра Галана.

Збірка: Софія Гунька і Константин Шевчук по $5; Іван Деркач $3; по $2: Т. Павлічко, Р. Луцишин, Л. Вах, Р. Шутер, Т. Шевчук, М. Снилик, о. О. Куціль, В. Скрипник, Ю. Заячук, О. Гринюк, В. Вороняк, Максимів; М. Мартинович $1.50; по $1: Я. Погорецький, Кивацька, Квасниця, О. Карпів, Тицький, Білик, Волик, Кавин, Пригода, Чорненький, Приймак, Бучинський, Горновський, Плаская, Кузів, Пелешенко, Бережаний, Дацищак, Плюта, д-р Капітан, Чиж, Мартинюк, Мороз, Когут, Матковський, Чорнобіль, Кольцьо, Фещишин, Шмар, Серкетер, Марченко, Петрик, Сидор, Сиґур, Лялюк, Конодиля, Колодій, Гунька, Вархола, Гудзиляк, Шкура, Хомяк, Лопатка, Дзюба, Фалат, Гринів, Гладун, Герула, Борик, Коцик, Малинівський, О. Вад, М. Пристай, Бабюк, Кушнір, Гученко, Фолюсевич, Коцінський, Смеречинський, Верста, Мученко, Білозір, Цепух, Колодзінський, Пронько, Осадчів, Іванів, Свистун, О. Ст. Лопухович, Малаховський, Р. Пристай, Гранковський, Павлічко, Куцин, Петришин, М. Довголуцький, В. Довголуцька, Мельник, Дубовик, Скрябник, Ковба, П. Яріш, А. Яріш, Хомин, Довгенко, Телега, Держило, Бабій, Ос. Максимович, Кулик, Чорнописький, Масляк, Онуфрик. Ол. Курман $5 складка. Решта дрібними.

Р. Ш.

Голоси Читачів

В справі курсів української мови в університетах

В нашій пресі, як і в приватних розмовах багато нарікань і жалів, що наша молодь, вже не тільки з давнішої, але навіть і з найновішої американсько-української генерації відчуваються від своєї громади, менше інтересується її потребами та її успіхами і недомаганнями. В цьому багато правди, як теж правдою є, що знання української мови мас дуже часто рішальний вплив на громадську поведінку нашої молоді. Зі свого боку ми мусимо вдаритись в груди та признатись, що ця ділянка виховання нашої молоді далеко не мас в нас такої уваги, на яку вона заслуговувала б.

Ці міркування виникли в мене не тільки у зв'язку з голосами в нашій пресі, але й з одним дуже конкретним випадком. Мій син кінчить середню школу та почав розглядатись до якого університету йому вступити б, щоб продовжувати свої студії. Він і запитав мене, де і в якому каледжі вчать української мови так, щоб за неї можна діставати звичайні університетські „пункти". Зраділа моя душа, що син мій не цурається рідного батька свого та його рідної культури, отже й питаю його, що це спонукало його заінтересуватись тою справою. І тоді довідуюся, що до них до школи завітало двох військових старшин, один сотник авіяції і один хорунжий маринарки. Метою їх відвідин було заінтересувати дорослюючих хлопців про можливості військової карієри, говорили про військово-технічне виховання в каледжах, звертаючи увагу теж на окремі ділянки знання які сьогодні придаються, або можуть пригодитись завтра. При цьому вони окремо підкреслили важливість та корисність знання російської або української мов та заохочували молодих студентів, щоб вони вивчали ці мови.

Син мій зробив цілком конкретний і практичний висновок з такої заохоти. Вже теперішнє знання української мови буде для нього полегшою в навчанні, а при цьому й приємність зробить батькові — коротко, буде загальна користь. Я похвалив сина за його рішення, але в клопіт ввів мене другий його запит, а саме, де і в якому каледжі навчається українське мови в порядку звичайних і признаних курсів. Чував я, що таке мало бути і в Колумбійському університеті, і десь в якомусь каледжі в Брукліні. Отже, беру телефан та кличу редакторів, професорів, кличу й університет, і знов важкий камінь спадає на мою душу: нема української мови в університетах! Були колись спроби ввести її навчання, але не було досить охочих, щоб її вивчали і курси припинено.

На цю тему можна б тепер писати томи. Можна б висловити багато жалів, можна б сказати багато докорів, можна б теж сказати багато слів про потреби, обов'язки, можливості і т. д. Все це більшість з нас знає і цілком певно всі ми погодимось в тому, що власне тепер є найдогідніша і найвідповідніша пора, щоб ми, щоб наші відповідальні установи і виховники взялися за здійснення цієї превеликої справи і побрали відповідні заходи для відкриття признаних курсів української мови в університетах і каледжах, де є більші українські скупчення. Сьогодні вже маємо фахові сили і пригожі обставини. Ми повинні і мусимо поставити цю справу на порядок наших найближчих завдань та добитись, щоб вже з відкриттям найближчого академічного року були курси української мови в американських каледжах. Заторкую її видвигаю цю справу як батько і громадянин. Хочу вірити, що цей мій голос не буде черговим голосом „вопіющого во пустині", яких у нас так багато.

Степан Ковальчук,
Норт Белмор, Л. Ай.

● **Донька туніського бея замішана в терористичну націоналістичну акцію,** як про це доносить ранцузька поліція. Княжна Закія, донька туніського бея Сіді Мохаммеда ель Амін Паші, це жінка бувшого міністра здоров'я, д-ра Бен Салема, якого французька влада арештувала разом з усіми членами усунутого туніського кабінету. Згідно з туніськими законами вона може відповідати тільки перед своїм батьком, беєм Тунісу.

Спортові Вісті

У.А.С.Т. „ЛЕВИ" СТАРТУЮТЬ!

Зимовий мистець Шикаґовської Футбольної Ліґи, непереможний першун „Сімкового Турніру", У. А. С. Т. „Леви" стоїть напередодні літнього спортового сезону. Останні успіхи нашої Команди свідчать переконливим доказом як багато можна осягнути пильною працею, твердою поставою і вірою в свої сили! Моральний капітал, який здобули „Леви" не тільки для себе, як спортової дружини, але й для всієї української національної Групи в Америці, свідчив, що варто роздобутись на таке спортове зусилля. Оце й є справжня нагорода спортовцеві за його працю!

Одначе нашим симпатичним змагунам варто звернути увагу на те, що вже неодну добру спортову команду зіштовхнуло на шлях неуспіхів: 1) віра в свої сили не сміє перетворитись у шкідливу самопевненість без реальних основ; 2) успіхи повинні бути поштовхом до більшої фізичної і волевої напруги а не до її послаблення, як це нераз буває; 3) основою доброї праці дружини повинна бути зразкова внутрішна спортова дисципліна! Напр. нераз (чи нераз?) змагуни „Левів" в 1-ій половині змагань показують зразкову гру, якій відповідає кілька стрілених воріт, а в другій половині грають так слабо ,що дозволяють противникові надробити втрачене і сходять з грища з втратою обох пунктів! Вольове й нервове заламання можна б виправдати в випадку невдачі, але коли такий самий наслідок приносить успіх, то це нездорове психологічне явище, якому слід рішуче протидіяти!

До української публіки знову ж слід звернути побажання, щоб вона здержувалась від інтервенції й не вмішувалась в хід змагань у випадку конфлікту між грачами чи непорозумінь з суддями на грищі, бо тим не помагає, а шкодить справі і утруднює законні протидії Управи Т-ва на терені Футбольної Ліґи.

Останньо Управа Футбольної Ліґи в Шикаґо, визначила 5 змагунів У. А. С. Т. „Леви" (Касіян М., Куцан Б., Пундор О., Стахровський Д. і Стефанович Д.) до Репрезентації Шикаґо, що в дні 11. травня 52, має стрінутись на зеленій мураві з Німецькою Футбольною Командою „Кікерс — Штуттґарт".

Вся українська Громада Шикаґа і симпатики У. А. С. Т. „Леви" по всій Америці й Канаді чекають на гарний старт і дальші перемоги наших змагунів у надходячому весняному сезоні!

Юр. Т-вич.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Діточий концерт.

Другий діточий концерт, що відбувся старанням 457 відділу У. Н. С. 27 квітня ц. р. в домівці ОДУМ і був призначений в першу чергу для дітей, дав нам змогу почути цілий ряд молодих виконавців, між якими мали ми приємність замітити і талановитих учнів з непересічним рівнем, що ворожать стати колись добрими фахівцями. В концерті брали участь учні низших кляс фортепіяну учителів М. Байлової, Е. Чапельської, В. Кіпи, Р. Савицького, І. Соневицького та скрипака В. Цісика. Крім того виступали на тому ж концерті учні танкових кляс п. Н. Бакад та Р. Петріни, що виконали цілий ряд сольових чи то групових українських народніх танків.

Не входячи у виконання поодиноких точок програми, хочемо на цьому місці підчеркнути загальний мистецький рівень концерту та зложити признання всім учителям за їхню працю, яку вони складають, щоб защепити в молодих душах знання та любов до музики а молодим виконавцям побажати витривалости у дальшій науці. Рівнож хочемо на цьому місці подякувати п. О. Литвиненкові, організаторові тих діточих концертів, за його працю, яка являється дуже корисним виховним чинником для наших дітей, що вже змалку звикають до того, щоб своєю працею в майбутньому причинитися до збагачення музичної культури.

Акомпаніювали п. п. Е. Чапельська і І. Сквіртнянська.

Присутній.

Конектикат

Американсько-українська молодь , при праці.

Вже 15 років тому — себто 20 червня 1937 року українська молодь зібралася в Ню Гейвен, щоб оснувати Організацію Українськоі Молоді стейту Конетикат. В перших роках організація розвинула інтензивну працю на всіх ділянках суспільно-громадського життя. Щойно друга світова війна, забрала з її рядів багато активних членів до військової служби на різних фронтах, багато з них згинуло — а з часом, 1947 р., організація завмерла.

За тих десять років жертвенної праці. організація записала одну зі сторінок історії суспільної праці українців Америки. Десятки книжок (як Історія України Грушевського, різні журнали і часописи) організація вислала даром до університетів, та провідних кругів стейту. 135 прим. книжок (як Богдан Хмельницький гетьман України, та Україна — поневолена Нація — Чимберлина) розіслано до членів організації. Провід організації поборював ворожі до України виступи наших противників. Губернатор і сенатор перший раз заговорили про українські справи і події в Україні. Проф. Чубатий дав ряд лекцій про теперішню українську культуру. Вислано ряд делеґатів до Українського Конґресу. Тисячі долярів вислано на різні національні цілі. Вислано ряд стипендій — ще й до сьогодні залишилося в касі 1,300 дол. на стипендії. Організація перша відгукнулася на зазив Українського Американського Допомогового Комітету і вислала 100 дол. на фонд переселення переміщених осіб. Рівнож організація вислала ряд листів до конґресменів в обороні українських політичних еміґрантів. Тисячі примірників свойого власного часопису „The Bulletin" вислано до ветеранів і своїх членів, влаштовано низку концертів. Організація мала власний хор, спортові товариства. Крім того, організація уряджувала забави, пікніки, товариські гутірки та джемборі.

Молодь сходилася разом, вимінювалася своїми думками, творила одну родину, один моноліт. Багато з них поженилося та відійшли до інших районів і там на місцях вели працю. По п'ятилітній перерві, коли на місце жертв війни прийшов новий доріст та прибуло багато нових іміґрантів, зродилася думка в деяких провідних людей бувшої організації укр. Молоді Стейту відновити діяльність організації та повести працю по старій традиції для добра нових поколінь, що опинилися одинцем, розкинені по просторі. — Створено Реорганізаційний Комітет, який вислав ряд запрошень до бувших членів організації української молоді Стейту Конектикат і до нових симпатиків та кандидатів в члени. Збори Організації Української Молоді ст. Конектикат мають відбутися дня 4 травня 1952 р. в Гартфорді.

А. М.

Филаделфія, Па.

Вислід конкурсу за найкращу писанку.

Союз Українок Америки розписав у березні ц. р. конкурс за найкращу писанку.

Заклик цей зацікавив писанчарок. Зголосилися всі відомі, а також виявились деякі нові, разом 13 писанчарок із 42 писанками.

Для оцінки писанок запрошено жюрі з мистців і знавців: Марія Морачевська, Филаделфія, проф. Володимир Січинський, Ню Йорк і Слава Сурмач, Ню Йорк. Жюрі зійшлося 26 квітня у домівці Централі. Пані Слава Сурмач виправдала свою неприсутність.

Переглянувши виставлені писанки, жюрі признало такі нагороди:

1. Марія Гаврих, Пеолі, Па. — дві писанки із Щиреччини коло Львова. Обі писанки відзначаються стилевістю під композиційним, технічним і традиційним оглядом.

2. Родина Процай, Мінеаполіс, Мін. — три писанки скомпоновані на народніх мотивах. Ці писанки виказують багатство мотивів і кольористики та добру техніку.

3. М. Кравчук, Дітройт,Міш. — три писанки — з Гуцульщини. Ці писанки виказують незвичайно прецизну техніку зі збереженням справжніх гуцульських мотивів.

Окрім того жюрі вирізнило ряд писанок за їхні особливі прикмети: І так на першому місці стоїть гурт Олени Осідач, Гадсон, Н. Й. До цього належать її дочка Ірина Осідач, Пеолі, Па. і співробітниця Марія Колодій, Джонстон, Па. Гурт відзначається субтельною технікою та великою дбайливістю за стиль. Анна Бодак, Бруклин, Н. Й. — дала 4 писанка дбайливого виконання на народніх мотивах. Слід її відзначити, як одну з перших писанчарок в Америці, що це вміння сюди привезла з Рідного краю.

Гурт бойківських писанок виказує дуже цікаві зразки. Катерина Стахнів, Ресін, Віск., дала в писанках із Турчанщини чисто народні мотиви і мальовничий ефект. Ірина Волянська, Филаделфія, Па., у писанках із Старого Самбора дала чисто народні мотиви. Федь Тершак, Честер, Па., виказав у писанках із Вижлова — повіт Сколє — дбайливу техніку. Слід згадати ще писанки Н. Стефюк, Лесмінґтон, Онт., Канада, з геометричними мотивами з Рожнова на Покутті. Зовсім окремо жюрі оцінило писанки надіслані Оксаною Лятуринською з Міннеаполіс, Мін. Це є композиції на ґрунті народніх мотивів: „Ярило", „Перунові коники", „Квітки" і „Зайчики". Вони являються творчістю мисткині на ґрунті української культури і є цікавою спробою нового підходу до писанки.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА

На Народний Фонд на 1951 Рік Зложили:

(ЛИСТА ч. 46 — по день 28. лютого 1952)
(Продовження)

ПЕНСИЛВЕНІЯ:

Аллентавн: Сестрицтво Пр. Діви Марії (Відділ У.Н.Союзу) $10; Іван Ядловський $5.
Чарлерой: Н.Н. $10.
Чілтенгем: По $10: Анна Сивуляк, Лев Сивуляк.
Честер По $10: Ярослав Клюка, Антін Командарчук, Петро Масак, Ілько Пансяк.
Клаймер: По $10: Б. Ґреґ, В. Ґреґ.
Едвардсвил: Мирон Юриста $5
Ірі: Михайло Дупай $10 і на коляду $5; Л. Заліщук $3.
Голсопл: Петро Онишко $10; Федьо Лялька $5.
Джанставн: Сестр. при Укр. Прав. Церкві (А. Онишко) $10.
МекКіс Ракс: Василь Савінко $5.
Маганой Сіті: По $5: Ч. Любинський, Матій Осадчук.
Монт Кармел: о. Николай Ілевич $5.
Нортгемптон: Василь Андрус $12 (коляда $2); Василь Чаплій $10.
Филаделфія: Д-р Богдан Старух $25; по $20: Лев і Ірена Кушнір, Тарас Ванчицький, Петро Василишин замість квітів на могилу; по $15: Т-во Українських Американських Горожанок, Український Культурно-Освітний Комітет; по $10: Юрій Анннюк, Михайло Бархан, Володимир Блавацький, Володимир Боднар, Іванна Бовцайло, Михайло Бульба, Дмитро Биковець, Іван Цвек, Пафнутий Чупрун, Т-во „Дністер" (430 Відд. УНСоюзу), д-р Павло Дубас (1952р.), Василь Дубінка, Петро Ґенгало, Мирон Ганушевський, Степан Ганушевський, Тетяна Гаращенко, Осип і Стефанія Голінаті, Петро Гомель, Ніна Горленко, В. Граб, Маркіян і Осипа Грабовенські, Ілько Гуцуляк, Володимир Ісматинський, Роман Іщук, Любомир Івасик, Лев Яцкевич, Федір Яцура, Осип Янкевич, Василь Яворський (1952р.), Ірина Калиняк, Іванна Кочерган, Марія Ковман, Михайло Козак, Іванна Кравчук, Павло Кравчук, Іван Крих, Александра Куц, Ярослав Куц, Лев Куц, Павло Кучерявий, Іван Куземський, Володимир Кивелюк, Іван Левицький, Тарас Лозинський, Данило Лимаренко, Теодор Лисенко, Григорій Марчук, Осип і Марія Марусяк, МУН (Відд. ОДВУ), Юлія Миколаївська, Володимир Мисько, Михайло Никорович, ОДВУ (12. Відд.), ООЧСУ (6. Відд.) Микола Олексевич, Анна Олексів, д-р Іван Олексишин, Володимир Осідач, Микола Остапяк, Володислав Париляк, Дмитро Пасічник, Михайло Пасівка, Богдан Пазарій, Наталія Пазуняк, Михайло Пеклак, Богдан Перфецький, Филимон Пінязь (1952р.), Іван Поритко, Микола Прасіцький, „Провидіння" (Відд. 14), „Провидіння" (Відд. 193), Проґресивний Клюб, Лука Рогожинський, Володимир Рудницький, Лідія Рудик, Михайло Савчин, Богдан Сілецький, Євген Стефанишин, Марія Стефанишин, Олена Штогрин (1952 р.), Осип Стойкевич, СУНД (Відд.), Володим. Свічинський, Осип Швед, Роман Швед, Володимир Татарин, Т-во сприяння УНРаді, Василь Тимчишин, Українська Народна Поміч (44 Відділ), Укр. Америк. Горож. Клюб (при вул. Френклин), Укр. Америк. Горож. Клюб (при вул. Савт Амерікен), Від. 189 УНСоюзу, Від. 329 УНСоюзу, Відд. 397 УНСоюзу (1952р.), Укр. Золотий Хрест, Степан Уринюк, Михайло Вишиванюк, Демян Зазуляк, ЗУАДКу 1. Відділ, Антоніна Звадюк; по $6: Марія і Михайло Кривопуск; по $5: Василь Циган, Антін і Михайлина Чайківські, д-р Мирослав Гнатюк, Мирон Карбівник, Юрій Лесюк, Ніна Лещенко, Віра Левицька, Микола Луцький, Ірена Лунів, Ірена Мриц, Реґіна Петришин; по $3: І. Гринюк.
Коляда: По $5: Цецилія Гаврилюк, Іван Гаврилюк, Михайло Гаврилюк, Микола Гаврилюк, Параска Гаврилюк, Олекса Мочернак, Ольга Мочернак; по $2.50: Б. Назар, С. Назар; по $2: А. Федорів, П. Гладчук, Б. Миґасюк, Н. Нестор, С. Пастушок, З. Покровський, В. Сенюк, М. Шанайда, І. Шаран, С. Захарчук; по $1: о. І. Харина, В. Дорошенко, С. Галаса, П. Гаврилюк, Г. Гладчук, М. Гладчук, М. Грамяк, І. Лондер, Ф. Макогін, П. Михалечко, М. Орляк, Я. Седорович, В. Василенко.
Скрентон: А. Воронкевич $10.

ВІРДЖІНІЯ:

Арлинґтон: П-ні Р. Л. Сміт $10; К. Орах $5.

ПОПРАВКИ:

Ню Йорк Сіті: Українське Запомогове Т-во „Зоря" (69. Відділ У. Н. Союзу) зложило на УНФонд за 1951 р. $25, а не $15, як це помилково було видрукуване.

Національний Даток пересилайте:
Ukrainian Congress Committe of America,
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 7, N. Y.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ВАСИЛЬ СИМЧУК, член Тов. Вільні Козаки, від. 116 УНСоюзу, помер нагло в Трентоні. Покійний приїхав до Америки рік тому, з Німеччини. Походив з села Угринів, пов. Станиславів. Покійний працював у різних організаціях та був в управі відділу УКК. Оставив жену Марію, дочку Ірину і фамілію п. Грабовецьких. Похорон відбудеться в п'ятницю, 2. травня з дому жалоби до угорської гр.-кат. церкви. Проситься членів Товариства взяти участь в похороні. — В. Й. П.

П. Стадник, секр.

ЙОСИФ КОЦЮБА, довголітний член Бр. св. Арх. Михаїла, від. 476 УНСоюзу в Гудсон, Н. Й., помер нагло 24. квітня, проживши 69 років. Був членом УНС 31 років. Покійний походив зі села Ропенька, пов. Ліско, Україна. Полишив в смутку синів Михайла, Павла і Стефана та дочку Дженет, які всі є членами УНС. Також полишив брата Павла. Похорон відбувся 26. квітня з погребового заведення до правосл. церкви св. Михаїла, при великім здвизі родини, членів, приятелів і знайомих, а опісля на Гудсон Сіті Парк Цеметари. — В. Й. П.

П. Моряк, секр.

ІВАН КУПА, член Бр. св. Володимира, від. 323 УНСоюзу, в Канзас Сіті, Канзас, помер 25. квітня. Покійний приїхав до Америки 1907 року з села Старі Люблиниці, пов. Цішанів. Полишив в смутку жену Варвару і двох синів Івана і Стефана, три дочки Анну, Марію і Ольгу, 9 внуків і два правнуки. Похорон відбувся 28. квітня. — В. Й. П.

Д Яремко, секр.

ТАРЗАН, ч. 2823. Погоня.

Це був проникливий змисл слуху Тарзана, який остеріг їх перед небезпекою.

Це була Тіра, оскаженіла від загрозливої утрати батька діямантів , яка очолювала погоню,щоб його відзискати.

„Ой, Боже! Ви маєте рацію!", вигукнув Хірам. Ціла армія Гесі-Герійців, здається здоганяє нас".

„Це, пророчив похмуро Хірам, заповідається на кінець!" „Як-що Отаму немає там, ми не можемо чекати!"